

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24—	v upravnosti prejemam:	K 22—
celo leto	K 24—	celo leto	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četr leta	6—	četr leta	5:50
na mesec	2—	na mesec	1:30

Dopisi naj se frankirajo. Rokopis se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan sredaj izvenčni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petrostopna petti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijskih dogovorih.

Upravnosti naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Pismenoma številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatave naročnine se ne ozira.

"Narodna tiskarna" telefon št. 83.

"Slovenski Narod" velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto	K 25—
pol leta	13—
četr leta	650
na mesec	230

celo leto K 25—

za Ameriko in vse druge dežele:

celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnosti: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvojni levo), telefon št. 85.

Neodvisnim belokranjskim volilcem.

Bitka je končana. Le brezprimernemu nasilstvu in terorizmu ter skrajni korupciji je pripisovati, da se to pot se ni mogla uveljaviti prava ljudska volja.

Toda že te volitve so pokazale, da je Bela Krajina že spregledala in da se hoče osvoboditi težkih spon, v katere se jo uklenili klerikali.

Belokranjec, ponosen in samozaisten, stopa na dan, da odločuje o svoji usodi sam brez vsiljivega klerikalnega varušta.

1113 svobodnik in samostojno mislečih mož mi je pri zadnjih volitvah izreklo svoje zaupanje ter mi oddalo svoj glas. Dasi je formalno iz volitev izšel kot zmagovalce nasprotnik, vendar se zavedam, da je moralna zmaga na strani neodvisnih kmetskih volilev, ki so po svoji svobodni volji izbrali mene za kandidata.

Dasi še to pot ni prišla do veljave prava ljudska volja, vendar sem ponosen na te volitve, ker se zavedam, da je bil pri teh volitvah na moji strani evet belokranjskega ljudstva, vse, kar misli pošteno, in vsakdo, komur je v resnicu pri srebu blagor belokranjske naše deželice.

Vsi ti volilci možje, značajci in poštenjaki so zvesto in neomahljivo vztrajali na moji strani, da si so jim nasprotniki obljudljali zlate gradove, dasi so jih skušali ustrahovati s pretnjami in grožnjami!

Možje Belokranjeci, mili moji rojaci, iz dna sreca Vam izrekam svojo najiskrenje zahvalo za to Vašo neomajno zvestobo in za izkazano mi zaupanje! Vaše zaupanje me budi k vztrajnemu nadaljnemu delu.

Zvest svojim načelom bom vztrajal tudi v hodoča na braniku za pravice belokranjskega kmeta, za njegov gospodarski napredok in za njegovo gospodarsko osamosvojitev. Gospodarska in politična organizacija bo odslj cilj in smoter mojega delovanja.

nja! Organizirani belokranjski kmet bo ona skala, ob kateri se bo razbilo klerikalno valovje, ki je sedaj zalo lepo našo Belo Krajino!

Somišljeniki, rojaki, ni več da le čas, ko bo nam treba zopet stopiti na bojišče pri splošnih deželnozborskih volitvah.

Ako bomo strnili svoje vrste in se organizirali, že lahko danes rečeemo, da bo naše delo kronano z uspehom.

Zato na vztrajno in neuromorno delo in 1914. bo zmaga na naši strani!

Zaupajoč v Vašo neomahljivost in v belokranjski Vaš ponos ostajam Vam v zvestobi vdani

Juliij Mazelle.

Na Krupi, dne 15. marca 1912.

Slovenci in srednje šole.

Neštetokrat se je že poudarjalo, da nas Slovence vlada premalo upošteva in da nas vedno in povsod zapostavlja. In kadarkoli smo se v tem ali onem oziur pritoževali, so vedno merodajni krogi trdili, da nimamo nikakršnega vzroka za take pritožbe in da se Slovence ravnotako upošteva kakor vsak drug narod. Ena najhujših ran, na kateri trpi slovenski narod, je pač naše šolstvo, ki je temelj narodovega napredka. In ravno glede šolstva smo Slovenci izmed vseh narodov in Avstriji najslabše preskrbljeni. Dočim vlada Nemci na vso mogoče načine neguje, nas Slovence sploh neče upoštevati. Da pa merodajni krogi tega ne bodo zopet tajili, je profesor Fran Vajda zbral v "Nastavnom vijetniku" ves statistični maerijal, ki se nanaša na naše srednješolsvo in iz katerega je razvidno, kako mačehovsko se nam v tem oziur reže kruh.

Za 270.000 Nemcev na Koroskem so štiri srednje šole, kar je primoroma mnogo. In ravno toliko nemških srednjih šol je na Spodnjem Štajerskem za 53.000 Nemcev, tri srednje šole so na Kranjskem za 28.000 Nemcev in za samo 19.000 Nemcev na Primorskem je celo šest nemških srednjih šol.

Cisto slovenska je samo ena gimnazija, in sicer v St. Vidu, ki pa kot

konvikt in kot strogo privatno, klerikalno podjetje, sploh ne pride v poštev. Štiri gimnazije na Kranjskem so v nižjih razredih slovenske; v potem razredu je bil za verouk, slovenščino, matematiko in prirodopis, v šestem razredu za verouk, slovenščino in prirodopis slovenski, sicer pa nemški učni jezik. Zadnja dva razreda sta bila razen slovenščine še popolnoma nemška.

Večina slovenskih dijakov torej mora posečati obstoječe dvojezične, del slovenskih dijakov pa samonemške srednje šole.

Če upoštevamo, da naše ljudske šolstvo ni še tako razvito, kakor bi moralno biti, tedaj se pač ne smemo čuditi, da se naša mladina ne posveča tako srednješolskemu študiju kakor Nemci in Italijani. Naravna posledica tega pa je, da pride vsa tista nadprodukacija nemške in italijanske inteligence v naše slovenske dežele, kjer tvoji takoreč steber ponemčevanju in poitaljanjevanju. Na Spodnjem Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem pride na 10.000 prebivalcev, pri Hrvatih 20:1 srednješolevcv, pri Slovencih 33:1, pri Italijanah 83:3, pri Nemcih 90:9 (na Kranjskem samem 190, na Primorskem pa celo 340) srednješolcev.

Te številke mnogo govore!

Po osnovnih državnih zakonih imamo mi Slovenci praviste pravice kakor Nemci in Italijani, vendar so pa te naše pravice samo na papirju. Če nam vlada ne da bistvenik in temeljni pripomoček za naš duševni razvoj, ki je obenem tudi pogoj našemu gospodarskemu in socialnemu napredku, tedaj je to dokaz, da protežira na naš račun Nemce in Italijane. S tem, da naša mladina nima prilike, da bi se mogla izobraževati v svojem maternem jeziku ter po končanih studijih zasesti ona mesta, nasi bodo že uradniška ali druga, se naš narod neposredno ponemčuje in poitaljanjuje, kar nedvomno odgovarja nalogi, ki jo ima izpolnjevati država napram narodom, ki prebivaljo v njej. In najbolj sumljivo dejstvo, da se nas Slovence v obmembnih mestih, kar se tiče srednješolstva, popolnoma prezira, docim se Nemci v Gorici in Trstu, kjer nemščina ni niti deželni jezik, na sijajan način protetira. To dejstvo je posebno značilno za našo šolsko upravo, ker dokazuje, da hoče vlada vzgojiti kolikor mogoče nemške inteligence, da jo potem namešča na vseh onih uradniških me-

stih, do katerih imajo edinole domačini — Slovenci pravico.

Zahvaliti se moramo prof. Vajdi, da je s tako skrbnostjo sestavil statistiko našega srednjega šolstva. S temi številkami se je popolnoma one-mogočno merodajnim krogom, da bi še nadalje tajili, da vlad Slovenia gleda srednjega šolstva popolnoma zanemarja. To so jasne in točne številke, ki naj bodo temelj za naš bočni boj, v katerem si moramo pridobiti tudi v srednjem šolstvu onih pravic, ki nam gredo po državnih osnovnih zakonih.

Govor državnega poslanca dr. Ravnharja

v seji poslanske zbornice 7. t. m.

(Po stenogr. zapisniku).

(Dalej.)

Naravnost vnebovpričja pa je ta-le slučaj:

V pred okrajnim sodiščem v Celovcu leta 1908. se vršivi pravdi zradi motene poseti — to je pravda Ane Štitkopf proti Filipu in Neži Lipniku opr. št. C 177/8 — sta si stali nasproti dve slovenski stranki, ki sta govorili samo slovensko, ker nemščine nista, oziroma le tako nedostatno zmožni. Obe stranki sta zastopala na podlagi slovenskih pooblastil oba v Celovcu bivajoča slovenska odvetnika, odnosno njuna koncipienta, obe stranki sta svojima zastopnikoma izrecno naročili, da razpravljajo slovensko. To sta tudi storila. Sodnik pa, ki je zmožen slovenščine, jima odreže besedo, s pozivom, da morata razpravljati nemško; zastopnika se ne pokorita in razpravljata dalje slovensko. Nato pa je sodnik naredil, kako da stranki in njuna zastopnika sploh ne bili navzoči ter izjavil, da postopanje počiva. (Čujte! Čujte!)

Zadeva ni šla v instance, ker sta se stranki, kakor mislim, poravnali. Toda tu pride nemško - nacijonalna odvetniška zbornica v Celovcu ter uvede tako proti obema koncipientom, kakor proti njunima šefoma disciplinarno preiskavo, češ, da sta s tem, da sta vzliz poslužili sodnikovem razpravljala v slov. jeziku, bila vzrok, da je nastalo počivanje postopa, da sta torej s tem ogrozila kriсти svojih klijentov. Disciplinarna zadeva še visi. (Posl. dr. Rybar: To

da sodnika niso dali v disciplinarno preiskavo!) Nasprotno! Pohvalili so ga. Ta disciplinarna zadeva se vsled pritožbe z odklonitvenih in predlogov na delegacijo nahaja pri vrhovnem sodišču.

Od tega časa dalje smo na Koroskem v civilnih stvareh, kar tiče jezikovno stran, skoro da brezpravni. Zastopnik mora govoriti nemško, sicer se smatra, da ni navzoč. Pred kratkim še je na okrajnem sodišču v Pliberku sodnik odvetniku celo prepovedal, da v njegovi navzočnosti s svojo lastno stranko ne sme govoriti slovensko.

Na dejelnem sodišču v Celovcu razpravljajo v civilnih stvareh slovensko, ako sta oba zastopnika Slovence. V tem slučaju poskrbe za razpravo ex officio za sodnike in zapisnikarja, ki umejo slovensko.

Na dejelnem kot vzkleniem sodišču v Celovcu v kazenskih zadevah smemo vzklic izvajati slovensko, toda le takrat, ko sta oba zastopnika Slovence in dalje, ako tudi prisedniki in zapisnikar umejo slovensko in končno, ako oboljenec ne ume besedice nemško. Ako samo eden teh počajev odpade, se mora razpravljati nemško.

Zemljiska knjiga, spisi v spor nem in izvensporinem postopku so priljeno od leta 1906. vseskozi nemški in se v njih ne nahaja niti besedice slovenske, razen kake besede v narečju, ako zanje nemščina nima izraza.

V Beljaku, kjer je 6337 Slovencev, sodniki ne umejo besedice slovensko, pomagati mora tolmač. Sodniki in Rožku, kjer je 7414 Slovencev in 1060 Nemcev, v Borovljah, kjer je 7990 Slovencev in 2895 Nemcev, v Velikovem z 11.266 Slovencem in 5265 Nemci, v Dobrlivasi z 8935 Slovencem in 695 Nemci, v St. Pavlu, kjer prebiva 1291 Slovencev poleg 11.690 Nemcev, znajo le toliko slovensko, da se za silo razumejo s strankami. V Pliberku, kjer je 16.668 Slovencev in 3184 Nemcev, sodni predstojnik ne ume skoro besedice slovensko, ravno tako malo civilni sodnik, ki mu mora zapisnikar tolmačiti izpovede prič. (Medklici. Posl. Wastian: Na Koroskem so tako mirne razmere; ako pa se boste s Kranjskega umeščavali, bo slabo postalo.) To je circulus vitiosus! Takih razmer kratkotomalo ne smemo dopustiti.

Ne doči bolje ni na Štajerskem, zlasti v mariborskem okrožju, ali pa kjer so se prej navedeni kurzove

svojim dokazom milostne naklonjenosti še en dokaz.

Starka je vzela iz žepa skrinjico, jo odprla — zavetili so se dragi kamni izredne velikosti in čudovitega bleska. Položila je to skrinjico Nini pred noge.

»Te dragocnosti« je nadaljevala, »so bile nekdaj last knežje hiše toulonske, a zame in za moje ljudi nimajo nobene vrednosti več. Dovolite mi razveseljivo misel, da jih vem v posesti dame, kateri bodo kralji res kraljevsko čelo.«

»Kako!« je vzkliknila Nina in je močno zarudela. »Kaj mislite, madama, da je moja dobrota na prodaj? Ne, ne — vzemite voje darilo nazaj, ali vas bom pa prosila, da obdržite svojega dečka.«

Urša se je čudila in je bila vsem zmedena. Njenim izkušnjam je bila taka nesebičnost nerazumljiva in nora Nina je s ponosnim triumfuirčim usmievom pokazala, da je zapazila zadrgo stare gospe in je rekla z resno ljubeznivostjo:

»Tribunove roke so čiste — in na tribunovo ženo se nme pasti nobeno sumničenje. Prej, madama, bi morale jaz dati vam dokaz svoje hvalevnosti, da ste mi zaupali svojega dečka. Vaše dragocnosti bodo dečku lahko v poznejših letih koristile; ohranite jih za človeka, ki jih bo potreboval.«

udomačili. Celo tam, kjer so bili slovenski zapisniki doslej v navadi, sodnik vpraša stranko, zlasti ako pride brez zastopnika na sodišče, je li zna nemško. V pritrdilnem slučaju je zapisnik takoj nemški. Vprašanje se večkrat potrdi, deloma ker stranka morda res nme nekaj nemških besedi, deloma pa tudi zategadelj, ker se stranka boji, ker misli, da ji bo v škodo, ako bi vprašanje zanikala. Ljudstvo pa v sodniku ne vidi sodnika, ampak nemškega politika in političega nasprotnika. Ljudstvo uradoma demoralizujejo, kritlate besede o turških razmerah pa niso več na mestu, morali bi reči »avstrijske razmere« (Prirjevanje).

Pravilno in pravično bi bilo, da sodnik in vsak pri sodišču zaposleni uradnik zapisnik z na sodišču prišedšo stranko sestavi v jeziku, ki se ga stranka poslužuje, zna li že drugi deželni jezik ali ne. Sodnika to pravnič ne briga, on nima pravice, izpraviti stranko, je li zna še kak drugi jezik ali ne. (Prirjevanje.)

Avtrijska specijaliteta so tudi civilne prizivne razprave v Gradcu, kamor pridejo pravdne zadeve z deželnimi sodišči v Ljubljani in Celovcu ter z okrožnimi sodišči v Rudolfovem, v Celju in v Mariboru. Od sodišča ni čuti, vsele še obstoječi naredbi od 8. aprila 1883 št. 4224, nobene slovenske besede, razen ako se izpovedi prič in strank dobesedno navajajo. Stvar okličejo v nemškem jeziku, referat je nemški, vse sklepi in sodbe se razglasevajo v izdaji nemško, samo da se v tem slučaju naloži prvi inštanci, da mora oskrbeti slovenski prevod razsodbe, to v pravdah, ki so se na prvi inštanči od do z razpravljalje slovensko. (Čujte! Čujte!) Samo zastopnik strank je dovoljeno, da smejo pledirati slovensko. (Medkljici.)

Proti tej praksi, na višje instance vložene pritožbe, rešujejo z enostavnim razlogom, da ni stvar judikature, ampak stvar justične uprave, da odloči, v katerem jeziku naj se razpravlja; v tem smislu je odločba vrhovnega sodišča od 8. decembra 1910 R VI 90/10, dočim je druga vrhovna odločba od 14. decembra 1909 Rv II 922/9 še izjavila, da ima samo sodnik odločiti glede razpravnega jezika. Torej tudi takoj pravi cirelenski vtipos, zakaj naša na justično upravo vložene pritožbe, ako jih smatrajo vredne rešitve, imajo ta uspeh, da justična uprava odklanja rešitev, češ, to je stvar judikature.

Tuintam dobimo tudi kako meritorno rešitev. Radi se pri tem sklicevje na ukaz pravosodnega ministra od 15. marca 1862 št. 865 — zopet taka reminisceanca, torej nikak zakon — na predsedstva višjih deželnih sodišč v Gradcu in v Trstu, torej ukaz, ki je za pet let pred državnimi zakoni zagledal luč sveta in ki ga je le - ti, zlasti pa čl. XIX. dero-girali, že zategadelj derogirali, ker gre v tem slučaju za vnanji uradni jezik, ki ga gospod pravosodni minister brani prav s čl. XIX. Še mnogo dlje nazaj je ta ukaz za civilno-pravdnim redom iz leta 1895. z njegovimi načeli ustremnosti in neposrednosti. Daleč nazaj je treba seči, dokler med starimi dvornimi dekreti in naredbami ne najdejo zaprašenega ukaza, ki jim je dobro došel. Saj bi nam lahko poslužil z mnogo starejšimi, jezikovno uporabo pri raznih oblastnih urejajočimi normami, ki zajamejo enakopravnost vseh jezikov. Ne nazadnje bi bilo navajati še danes veljavni § 13. obč. sodnega

reda iz leta 1781, ki določa, da se morata obe stranki, kakor tudi njeni zastopniki v svojih govorih posluževati deželnonavadenega jezika. Znana razsodba državnega sodišča od 12. julija 1880 št. 121 je proglašila kot deželnonavaden oni jezik, ki ga tudi samo v posameznih okrajih ali krajih deželje, torej vendar tudi v deželi navadno, govoriti kakršenkoli večje, tu združeno število domačinov. V čl. XIX. drž. osnovnih zakonov al. 2 pa priznava država enakopravnost vseh deželnonavadenih jezikov v šoli, v uradu in v javnem življenju. Ali naj še citiram, da dokaže, da slovenski zakonov ne izreku na Kranjskem, ravnotako pa tudi na Stajerskem in Koroškem uživa, oziroma bi moral uživati naš jezik v uradnih polno enakopravnosti z nemščino? Toda zakonov se ne spoštuje in ne spoštujejo jih vlada in njeni uradniki. (Prirjevanje.)

Mogel bi še dalje seči nazaj na dvorni dekret iz leta 1818., ki določa, da morejo uradniki, ne samo deželni, ampak tudi Jezik kraja, kjer so nastavljeni, docela obvladati. Isto določa dopis ministristva od 7. februarja 1827 v polit. zbirki zakonov, zv. 55, št. 16.

Zanimivo bi bilo prav doslovno citirati cesarski naredbi iz leta 1849., ki se je že nini bila sprejela organizacija sodišč na Koroškem, Kranjskem in Stajerskem. Gledate Koroško na pr. se glasi, »da obstoji prebivalstvo te dežele iz dveh tretjin Nemcev in ene tretjine Slovencev. Slovenci stanujejo ponajveč ob bregovih Drave, ki teče po vsej dolžini Koroške; trdne jezikovne meje pa ni, ker roda nista ločena niti geografsko, niti z ozirom na občevanje in druge interese sind die erfreuliche Erscheinung eines friedlichen, durch separatischen Friedens, den Grundsatz der Gleichberechtigung verkennende Bestrebungen nur wenig gestörten Zusammensetzung darbieten.«

In glede Stajerske se glasi: »da se stoji iz treh glavnih delov, kojih južni obseg pokrajine ob Dravi in Savi, ki na njih prebivajo Slovani (Slovenen oder Wenden). Tretje deželno sodišče se določa za obseg doseganega celjskega okrožja in za skorok izključno s Slovenci zasedene dele mariborskoga okrožja. Izbor tega mesta (Celje), kjer ima slovansko prebivalstvo svoje najboljše (vorzüglichste) zaspostvo, za sedež deželnega sodišča je nujna posledica načela enakopravnosti vseh narodnosti.«

Zanimivo so te ces. naredbe, zanimivo je že, razlikovati letnici 1849 in 1912. Takrat, pred 63. leti, vladu enakopravnosti ni priznala samo akademiko in platonko, ona nam jo je dala dejansko: našo narodno posest nam je vladna pripoznala in potrdila brez pridržka, dočim jo danes omejujejo pav vladna in njeni organi. Danes smo v tem pogledu stokrat na slabšem, kakor pred pol stoletjem, in danes imamo za ministrske predsednike objektivne barone Gauthsche, nepristranske grofe Stürkhe seveda s Hohenburgerjem ob strani; toda takrat je bil ministriški predsednik Aleksander Bach, germanizator. In vendar kaka razlika! Zarces, ako bi se želja mogla izpolniti, iz dna sreca bi vzkliknil: »O Bach, povrni se, vse ti je odpuščeno!« (Veselost in klic: »Prav dobro!«)

Pa če se že pri odklonitvi naših pritožb sklicujejo na omenjeni ukaz iz leta 1862., tedaj naj ne iztrgajo iz zadnjih stopnic. To je bilo odlikovanje, kakršnega ni bila deležna niti najponosnejša rimska kneginja. Zalostna in zamišljena se je vrnila, prijela dečka za roko in ga poljubila na celo.

»Ubogi deček,« je rekla, »zdi se mi, da je nebeška previdnost nalašč vse tako uredila, da sem te včeraj zapazila med množico in ti pokazala pot v najprimernejši zavetišči. Kam naj se pač zapuščenci in sirote zatekajo, če ne v palačo prvega rimskega uradnika!«

Obrnila se je potem do hišnega človeka in odredila kar je bilo potrebno za svojega novega varovanca. Te odredbe so pričale, da njeni nečimernost, kateri je moral služiti vsa njena moč, ni zakrknila njenega sreca. Angelo Villiani ji je to pozneje begato poplačal.

Obdržala je dečka pri sebi in med zaupnim pogovorom, ki ga je imela z njim, se ji je vse bolj prikupek s svojim smelim duhom in s svojo odkritostnostjo. Prihod različnih dam iz rimskega plemstva je pogovoru naredil konec. Zdaj so Ninine kreposti izginile in pokazale so se njenje napake. Ni mogla zakrivati svojega triumfa nad temi očabnimi signorami, ki so se ji zdaj spoštlije klanjale, dočim so jo prej žalile z zanjevanjem. Vedla se je kakor kraljica in zahtevala, da ji izkazujejo kraljice dolžno udanost. Z različnimi tistimi umetnostmi, ki jih znajo samo ženske, je skušala dati svoji vlijednosti tak značaj, da je bila ta

zadnjost za njene odlidle goste skrajno poniževalna. Njena lepotina in njen pamet sta jo sicer obvarovala pred podlo preširnostjo parvenjev, a njen vedenje je toliko bolj ranilo, ker se žaljenje niso mogle maščevati. Znala je skrito zbadati, smehlja je žaliti, pod masko vlijednosti zasmehovati in izsljevati udanostne dokaze, ki niso dosti pomenili, a so njene gote silno pekti.

»Dober dan, signora Colonna,« je rekla ponosni ženi ponosnega Stefana. »Včeraj smo prišli mimo vaše palače. Kako lepa je, odkar je padlo temno obzidje, ki vam je zapiral razgled. Signora se je obrnila do dame iz reda Orsinihev — »vaš soprog je v veliki milosti pri tribunu, ki mu je določil važne naloge. Njegova sreča je zagotovljena in to nas veseli, saj pa tudi nihče ne služi državi z večjo udanostjo. Ah, lepa gospa Frangipani, ali ste že čitali zadnjo Petrarcovo pesem na čast mojem sopronu? Tam-le leži. Ali si smem dovoliti prečenje, da bi vi gospo Saverelli razložili lepote te pesmi? Z veseljem vidim, plemenita gospa Malatesta, da so vase oči zopet ozdravite. Ko smo se zadnjič srečali na slavju gospa Julije ste nas celo v bližini komaj razložili od stebra, poleg katerega smo stali.«

»Ali moramo to očabnost prenastati,« je sigrana Frangipani šušljivo vpravila signoro Malatesto.

»Pst, pst — a če pride še kdaj naš dan!« (Daleko prihodnjih.)

ce tudi razsodbe graškega nadodišča morale izdajati v slovenskem jeziku. To pa zopet ne gre v okvir »sistema. Krivec je torej pravosodno ministru, kar naj dokaže, še s temi — le dejstvijo!

Budgetni odsek je dne 7. rožnega 1910 sprejel resolutejo poslanca Ploga glede izdaje vrhovnih razsodb v slovenskem jeziku, zaen pa sklenil, da mora pravosodno ministru predložiti zbornici pismeno poročilo o tem. Veji poslanske zbornice dne 23. rožnega 1910 je bila resoluteja sprejeta z veliko večino. Do danes se ni storilo ničesar; zbornica seveda ni prejela nobenega pismenega poročila pravosodnega ministra in na vrhovnem sodišču je ostalo vse pri starem, zakaj za njega ekselencem gospoda pravosodnega ministra volja in sklepi poslanske zbornice menda ne eksistejo. (Medkljici.)

Vprašan njega ekselencem naranost, zakaj ne spoštujejo zakona niti on, niti najvišji sodniki? Kaj mu je znano, kako se z nimi navadnimi smrtniki postopa, ako ravnamo pravet in contra legem? Izgovor je tem manje na mestu, ker so, kolikor mi je znano, na vrhovnem sodišču uradniki, ki slovenčino dočela obvladajo. Pa če bi jih tudi ne bilo, bi jih moralis tja imenovati, da se zadosti veljavni zakoni. (Klic: »Tako je!«)

Iz tega edinega izgleda, gospoda moja, izprevidite, kaj vse si gospod pravosodni minister z nimi Slovenci dovoljuje, celo v tem slučaju, ko ga veže zakon in mu daje gotovih predpisov; iz tega pa lehkovo sklepate, kako se še z nimi pleše, kjer ni zakonitih norm in mislijo, da smo ravnati po prostem preudarku. (Medkljici.)

Glavna skupščina „Matica Slovenska“.

Včeraj dopoldne se je vršila v magistratni dvorani glavna skupščina »Matica Slovenska«.

Skupščinarje je pozdravil predsednik »Matica Slovenska« gosp. dr. Franc Ilčič ter posebno izrazil svoje veselje nad tem, da se je udeležilo skupščine toliko onih, ki poznajo in podpirajo naše kulturno delo. Posebno je pozdravil gesta iz Gorice, gosp. prof. Seidla in prof. Osvalda ter vse poedince, ki so reprezentirali druga kulturna društva. Z zadovoljstvom lahko konstatira, da vedno bolj uspeva kulturno delo, ki ga je vedno več. Spomni se vseh poverjenikov širom slovenske domovine, zahvali se odhronikom za marljivo delovanje z zadrlom, da stopa Matica pred skupščino z ugodnimi poročili. Namen Matice je izdajati primerne knjige in potrudila se bo, da bo gojila kolikor mogoče vsestransko tozadnevno kulturno delo. Samo dobro situirana mora biti. Za overovatelja zapisnika je imenoval predsednik gosp. profesorja Modica in dedne.

Poročilo tajnikovo.

Tajnik Milan Pugelj poroča sledete: Društvo deluje že osemnajstdeseto leto. Za predsednika društva je bil izvoljen v prvi odborovi seji po lanskem obenem zboru ponovno zopet gosp. dr. Ilčič. Iz odbora je izstavljen gosp. ravn. Luka Pintar, vstopil pa je na njegovo mesto slovenski književnik gosp. Oton Zupančič, ki je deloval zlasti v književnem odseku. Odbor je imel šest, knjižni odsek pa pet sej, gospodarski, tehniški, agitacijski, narodopisni in znanstveni odsek pa eno sej. Ustanovil se je tudi odsek za izpremembo nekoliko starejših Matičnih pravil. Odbor je nastavil dosedanjega tajnika v zmlisu pravil za nadaljnja tri leta. Ob priliku 70letnice svojega zaslužnega predsednika, gosp. vitezeta Petra Grasselli, je izrazil odbor jubilantu tople čestitke, svojega častnega člena gosp. Maksa Pleteršnika pa je odlikoval za njegove zasluge s častno diplomo.

Na predlog knjižnega odseka je sklenil odbor, da naj Matica sprejema spise poljubnega obsega, samo da so dobiti in določiti tudi razdelitev častnih nagrad. Sklenil se je tudi z Matico Hrvatsko v Zagrebu dogovor, po katerem se bodo skupna izdajanja obeh Matic, bodisi slovenska ali hrvatska, honorirala sorazmerno od obeh Matic.

Za leto 1911 je razposlala Matica 3896 garnitur.

Castnih članov šteje Matica 6, ustanovnikov 183, letnih društvenikov 3355 in naročnikov 272.

Za leto 1912 misli Matica izdati sledeče knjige: 1. Zbornik, 2. Zapiski iz mrtvega doma, spisal Dostoevski, prevedel Vlad. Levstik, 3. Knezovo knjižico, ki bo vsebovala poleg raznih drugih spisov tudi zanimiv spis dr. Ilčiča »Ideja slovenskega naroda«, 4. Zabavno knjižico, 5. zvezek Strečkovih narodnih pesmi in 6. Letopis Matice Slovenske.

Zemljevid slovenskih dežel bo morda tudi izšel že letos. Zavod, ki ga

tiska, je poslal že polovico korekture, ki bo kmalu dovršena.

V minuli društveni dobi sta se vršila tudi dva literarna sestanka, ki jih je sklical predsednik dr. Ilčič. Na prvem sestanku je predaval gospod sklicatelj, na drugem pa gg. profesor Kobal in Cvetko Golar. Oba sestanka sta bila zanimiva in dobro obiskana. Udeležilo se jih je več literatov, kar tudi prijateljev in podpornikov slovenske književnosti in prosvete.

Matica se je udeležila pogreba pokojnega odbornika in ustanovnika dr. Josipa Vošnjaka in je izdala v knjigi »Jubilej in spomin« njegovo biografijo črtico. Tudi več drugih ustanovnikov in društvenikov je v zadnji dobi umrlo. Predsednik je pozval navzoče, da so v znak sožalja vstali.

K tajnikovemu poročilu se je oglasil gosp. dr. pl. Andrejka, ki je utemeljeval in priporočal posebno nujnost izdaje tehničega slovarja. Predsednik je zagotovil, da društvo tudi v tem oziroma dela in da se je posebno pospešilo ravno to delo z ožjo zvezo Matice z društvenim inženirjem. Glede letopisa poroča predsednik, da bo treba nekaj izprememb, posebno glede statističnih podatkov narodne gospodarsko-kulturne zgodovine. Obenem se je dovolilo odboru, da lahko izpušča v letosnjem imeniku, če se mu bo zdelo to primerno, imenik članov. Nato odgovor predsednik na nasvet, da bi postala Matice nekaka akademija za njenega dela, da je to nemogoče. Izmed članov uvažeta dve tretjini beletristiko, uvažeta je Matica tudi znanost, kolikor ji to dopuščajo materialna sredstva. Tajnikovo poročilo je bilo na to sprejet.

Poročilo blagajnika.

Blagajnik Matice gosp. dr. Detela je poročal nato o letnem računu Matice. 1. Sklep računa vseh dohodkov in stroškov Matice izkazuje dohodkov 37.076 K 4 vin, v stroškov 37.074 K 90 vin, prebitek 1 K 14 vin. Izraz premoženja Matice izkazuje, da je znašalo koncem leta 1911 društveno premoženje 119.984 K 24 v, torej za 207 K 10 vin, manj kot koncem leta 1910. Proračun za leto 1912 izkazuje dohodkov 24.397 K 82 vin, v stroškov 24.346 K 65 vin, torej 51 K 17 vin, prebitka. Društvena depozita, ki so se zvišala tokom leta samo za obresti, izkazuje skupno vrednost koncem leta 1911 20.414 K 30 vin. Anton Knezev ustanova izkazuje v letu 1911 dohodov 2599 K 28 vin, v stroškov 3511 K 80 vin, torej 912 K 52 vin, primanjkljaja, ki ga pokrije začasno Slovenska Matice. Premoženje Jurčič-Tomšičeve ustanove znača 11.738 K 47 vin.. Anton Knezev ustanove pa po odbitem primanjkljaju v znesku 912 K 52 vin, ki je nastal vsled kurznih diferenčnih dolga. 77.963 K 3 vin. Primerjajo z zaključkom premoženja koncem leta 1910 se je pomnožilo premoženje za 108 K 12 vin. Nato se je razvila debata, ali naj se vpišajo v bilance vrednostni papirji po kurzni ali nominalni vrednosti. Končno so sklenili, da ostane pri starem in se vpišuje v bilanco, kakor je to povsod običaj. Kurzna cena vrednostnih papirjev.

Gosp. I. Krulec je predlagal nato v imenu revizorjev, da se podeli blagajniku absolutrij, kar se je zgodilo. Obenem se je izrekla dr. Deteli zahvala.

Slovenska moderna.

Pred glavno skupščino »Matico Slovenske« v soboto ob 6. zvečer je predaval g. prof. Hlešč v Mestnem domu pred številno zbranim občinstvom o zelo kočljivi temi, o slovenski moderni. Razumljivo je, in tega tu ni treba poudarjati, da je šlo samo za moderno slovensko literaturo izhajajoči iz dejstva, da se je razvil med Slovenci že poseben poklic umetnikov-pisateljev. Razumljivo je tako diferenciranje in vendar je v tej delitvi dela tudi nekaj, kar nas sili k premišljevanju ali ni združeno pri nas to diferenciranje s tem slabim, da so pisatelji primorani iskati si zaslužek, pod čimer trpi njih delo. Na drugi strani pa se nam ni batiti, da bi bili naši beletristi izgubili stike z narodom. Poleg tega pa imajo poedinim naši literati tudi svoj poklic, ki jih obvaruje največjih materialnih skrb. Velja pa ono, da se so popolnoma posvetili literaturi, zlasti o nekaterih reprezentativnih naše literature, ki so nam ustvarili res nekaj krásnih del in ki so se oklenili drug drugega, tako da so videti nerazdržljivi. Tako piše Župančič o Cankarju, Cankar omenja Župančiča, oba proslavljeni Ketteja in Murna Aleksandrova in Kristan predava o Župančiču. Ti tvorijo skupino, ki se je takoreč organizirala. Blizu ji stoji Meško. Poleg njih pa imamo še celo vrsto mladih pisateljev, ki jih nikakor ne moremo prezreti, so tu Finžgar, Pugelj, Lah, Murnik, ki se pričevajo vsi moderni in ki jih naša publiku tudi upošteva. Ta struja daturia od leta 1895. in ima mnogo sličenja s potresom, ki je takrat razdeljal Ljubljano, zlasti to, da prihaja iz notranjosti, razlikuje se pa v tem, da nima svojega iztočišča v domovini. Leta 1884. je izšla v Berolini antologija »Moderne Dichtercharaktere«, v katerem so mladi literati prvič poskusili se otresti vse dotedanje tradicije. Njih geslo je bilo samozavestno in iskreno povedati vse, kar čutijo in vse kar po njih mislih čutijo drugi, zraven po ostresti se vseh figovih peres. Cutili so se rešitelje človeštva iz starejših spon in so dobili zaradi tega prizmek, da so ljude, ki so obsedeni od »Messiaswahnsinn«. Toda našel se je v njih sredi filozof Nietzsche, tipus genija, ki zahteva pravico, da hodi, kadar more, preko človeških glav. Takrat so nastopali tudi med drugimi narodi enaki možje, in bili so to Dostoevski, Zola in Maupassant in Maeterlinck je uvedel najčistejši simbolizem. Polagomo so se oklepali ti mladi možje tudi svoje domačnosti, kar so imenovali »Heimatgunst«. Iz Berolina je šla ta struja čez Monakovo na Dunaj in našla tu naše mlade literate, ki so jo nato prenesli v domovino. Koliko so ti naši moderni odvisni od svojih vzorcev, je stvar raziskavanja poznejših časov, ko bo gradivo zbrano, na vsak način pa je neoporečno, da igrajo tu vmes poleg nemških tudi francoski in ruski vplivi in tem lažje se je struja udomačila pri nas, ker se njeni bistvo ujema z bistvom slovanskih narodov.

Če hočemo karakterizirati moderno, moramo pred vsem pribiti, da se je obrnila moderna na notranjost človeka. Vse kar opisuje pisatelj, prihaja iz njegove notranjosti, ničesar ne mara, več gledati s svojimi materialnimi očmi. Tipus moderne povesti je, da ne rešuje velikih misli, marveč da se obrača do podrobnosti, ki izginejo in se ne morejo uveljaviti. Splošno razpoloženje lahko imenujemo ono, kar hočejo doseči s svojim pripovedovanjem in to hočejo doseči brez jasnih konkretnih misli. Nervozna, razdražena duša umetnika reagira na vsako malenkost. Tako se vstvarja absolutna lirika in mi lahko rečemo, da je naša moderna lirika razpoloženja.

Te razdražene duše, ki hočejo vse črpati samo iz sebe in ki vidijo v vsem samo plod svojega duševnega življenja, ga pa so podvrzene halucinacijam. Gola duša priznava samo absolutno veljavnost duševnega življenja in prihaja tako v simbolistiko. Opira pa se pri tem tudi na slikarstvo in na muziko. Zlasti zadnjo hoče posnetati z zvčnostjo besedi in njih simfonijo. In tudi to je umetnost razpoloženja in čustvenega življenja. Obenem pa se odstranjuje naša moderna od onega, kar je veljavlo prej za umetnost. Tako na primer obsoja Jurčiča kot človeka, ki je opisoval preveč vnanje stvari, seveda ker Jurčič ni bil v toliki meri lirski pesnik. Toda tudi naša moderna ni bila od vsega začetka tako oduševljena, kakor je danes, kar nam dokazuje že samo ime Govekar, ki je zastopal, če smemo tako reči, vnanji naturalizem, ki ga je pa današnja moderna odibla ter postavila na njegovo mesto notranji naturalizem. Lahko rečemo, da je naša moderna lirika, spojena s simbolizmom ter uvažuje le golo dušo brez ozira na vnašnje vtiške, je tedaj proti vsekemu

materijalizmu in zastopica metafizičnega individualizma ter neodvisna od materijalnih vtiskov vnanja sveta.

Moderna pa prezira dosledno tudi intelektualno življenje in tudi naša moderna se je bavila s tem, da je smešila vsa naziranja. V liriki naziranja tudi ni treba, kakor na polju pripovedne umetnosti. Zato pa tudi moderna ni tako uspešna na polju pripovedne in dramatične umetnosti ter bi ji bilo treba še nekaj iz one stare sole, da ustvari potem nekaj uspešnega.

Konsekventno pa mora moderna prezirati tudi voljo in moderna prezirati govor samo o hrepenenju in o nagonih, ki so silni in brez cilja. Dasi vidimo pri nekaterih naših modernih zelo krepko liriku, vendar moramo priznati, da pravega cilja pri njih ne najdemo.

Če si sedaj še ogledamo, kako reagira publike na to moderno smer, vidimo, da čitatelji ne glede na precej skromno prodajo ne segajo preveč pridno po naših modernih pisateljih. Naša moderna je na to odbijanje primerno odgovorila, češ naši ljudje je ne razumejo, sploh nič ne razumejo in niso zmožni gledati z naših višin, so to zato, male razmere. Ali pa se je oglasila in rečela: »Ljudje nimajo smisla za unetnost, zato jih preziram in niti ne reflekiram, da bi ljudje čitali.« Toda kaj je vzrok temu, da moderna nima prave veljave pri nas? Tu je mogoče, da manjka naši publiki naobrazbe in da naše ljudstvo nima dovolj fantazije. Toda vidimo pa tudi, da se zapletajo naši moderni prav pogesto v mreže, da jih niti njih najožji prijatelji, da se niti med seboj ne razumejo. In to je kriva moderne same. Moderna nam daje samo liriko, same sanje, pretežni večini čitateljev pa to ne zadostuje, zato zahtevajo objektivnejših spisov, hrane in ne samo konfekta. Sanje so kratke in moderna se ne more vzpeti do velikih tekstov. Važnejše vprašanje kakor to pa je vprašanje slabega ali dobrega čitalja. Naziranje o slabem čitalju je drugačno pri umetnikih, drugačno pri socijalno mislečih ljudeh, drugačno pri naivnih in pri blaziranih ljudeh in zopet drugačno, če presojamo kako stvar z etičnega ali verskega stališča. Lahko pa se postavimo na tretje stališče. Moderna zavrača voljo in pričevanja samo moč in to s socialno stališča ne more biti dobro. Mladi rod naj ne obupava zaradi vsakega neuspeha in je zato treba, da ga literatura ne navaja v take misli. Če se poprašamo pri spisih, ki brez dvoma pridejo tudi mladini v roke, se vprašamo: Ali ne bo škoda? In to je pedagoščno stališče, ki je obenem tudi socijalno stališče.

Razmere na Hrváškem.

Zagreb, 17. marca.

Zagrebški uradni list je zašel na čudna pota. Namesto da bi pomirjeno vplivalo na prebivalstvo, ki je do skrajnosti razburjeno nad nasiljstvi pod banovanjem Cuvaja, skušna vsak način vzbudit med prebivalstvom skrajno razburjenost in jo izviza, da bi se dalo zapeljati do nepremišljenih korakov. V to svrhu je vpravil uradni list tudi imenovanje bana Cuva za tajnega svetnika ter na naravnost nečesar način, toda tudi prozoren način, vlači v svoja razmotrjanja tudi osebo vladarja. Uradni list pravi, da je to imenovanje bana za tajnega svetnika dokaz, da se upi opozicije niso izpolnili, da bi padel obenem z ogrskim ministrskim predsednikom tudi ban Cuva, in da se ta želja opozicije tudi ne bo izpolnila. Nasprotno je to imenovanje dokaz neomejene naklonjenosti krone in dokaz, da krona odobrava rezum in politično gibanje na Hrváškem. Uradni list nadalje skrajno neokusno izviza reko, da se ji ne bo nikdar posrečilo, da bi prišel na banski stolec človek, ki bi bil opoziciji všeč. Da uradni list nima več spoštovanja pred cesarjevo osebo, na Hrváškem sicer ni posebno prenenljivo, ker ne more nobena še tako neverjetna novica s Hrváškega preneneti, pač pa je prenenljivo, da državni pravnik, ki z neprimerno krutostjo zasleduje opozicionalne liste, ne vidi tega brezprimernega vlačenja krone v politično blato. Znano pa je nadalje tudi, da so dobili hrvaški bani naslov tajnega svetnika navadno šele tedaj, ko se je bližala njih zvezda zatonu in so se moralni kmalu posloviti. Zaradi tega je upravičena sumnja, da zasleduje uradni list s svojim hujškajočim pisanjem prav posebne cilje ter pričakujejo, da opozicionalni listi odgovore na te napade, kar bi dalo na eni strani državnemu pravniku povod, da poseže vmes, na drugi strani pa tudi vladu v roke orožje, da bi denunciralo opozicijo morda celo kot veleizdajnike, češ, da vlači po svojih listih osebo cesarja v politično blato. Listi so spregledali ta maneuver in za to se ni čuditi, če bodo to najnovejšo

provokacijo presirali. — Jutri se vrši tudi skupna seja eksekutivnega komiteja in volilnega odbora hrvaško-srbske koalicije, ki bo oficijalno sklenila volilni kompromis s stranko prava ter bosta začeli nato obe stranki s skupnimi pogajanjami z drugimi opozicionalnimi strankami.

Bosna in Hercegovina.

Sarajevo, 17. marca.

Zadnje dni so se vršile med skupnimi ministri in bosanskim deželnim šefom, fent. Potiorekom, posvetovanja o reformi notranje uprave Bosne in Hercegovine. Pred vsem je šlo za izpремembo na onih poljih modernih zelo krepko liriku, vendar moramo priznati, da pravega cilja pri njih ne najdemo.

Konsekventno pa mora moderna prezirati tudi voljo in moderna prezirati govor samo o hrepenenju in o nagonih, ki so silni in brez cilja. Dasi vidimo pri nekaterih naših modernih zelo krepko liriku, vendar moramo priznati, da pravega cilja pri njih ne najdemo.

Če si sedaj še ogledamo, kako reagira publike na to moderno smer, vidimo, da čitatelji ne glede na precej skromno prodajo ne segajo preveč pridno po naših modernih pisateljih. Naša moderna je na to odbijanje primerno odgovorila, češ naši ljudje je ne razumejo, sploh nič ne razumejo in niso zmožni gledati z naših višin, so to zato, male razmere. Ali pa se je oglasila in rečela: »Ljudje nimajo smisla za unetnost, zato jih preziram in niti ne reflekiram, da bi ljudje čitali.« Toda kaj je vzrok temu, da moderna nima prave veljave pri nas? Tu je mogoče, da manjka naši publiki naobrazbe in da naše ljudstvo nima dovolj fantazije. Toda vidimo pa tudi, da se zapletajo naši moderni prav pogesto v mreže, da jih niti njih najožji prijatelji, da se niti med seboj ne razumejo. In to je kriva moderne same. Moderna nam daje samo liriko, same sanje, pretežni večini čitateljev pa to ne zadostuje, zato zahtevajo objektivnejših spisov, hrane in ne samo konfekta. Sanje so kratke in moderna se ne more vzpeti do velikih tekstov. Važnejše vprašanje kakor to pa je vprašanje slabega ali dobrega čitalja. Naziranje o slabem čitalju je drugačno pri umetnikih, drugačno pri socijalno mislečih ljudeh, drugačno pri naivnih in pri blaziranih ljudeh in zopet drugačno, če presojamo kako stvar z etičnega ali verskega stališča. Lahko pa se postavimo na tretje stališče. Moderna zavrača voljo in pričevanja samo moč in to s socialno stališča ne more biti dobro. Mladi rod naj ne obupava zaradi vsakega neuspeha in je zato treba, da ga literatura ne navaja v take misli. Če se poprašamo pri spisih, ki brez dvoma pridejo tudi mladini v roke, se vprašamo: Ali ne bo škoda? In to je pedagoščno stališče, ki je obenem tudi socijalno stališče.

Rudarske stavke.

Avstrija.

Praga, 17. marca.

O stavki v českih premogokopih poročajo: V mosteškem okraju je položaj normalen. Delavci so izročili podjetnikom svoje zahteve, ti pa so zahteve odklonili. V Loketu je 11 delavcev začelo stavkati, podjetniki pa so jim iz previdnosti zvihali mezo, vsled česar se ni bati, da bi se stavka razširila. V Kladnem se vrši socijalno demokratični shod delavcev.

Nemčija.

Berlin, 17. marca.

Vsa poročila iz okoliša reke Ruhre soglašajo o tem, da stavarsko gibanje pojema. Povod se vrača na tisoče delavcev na delo. V Bochumu je videzno vplivala groznja, da bodo podjetniki odpustili delave. V sarskem okrožju so podjetniki dovolili delavcem 20% zvišanje meze, odklonili pa njih zahteve po osemurnem delavnem dnevnu.

Zgoranje leske premogokopne družbe so odklonili pogajati se z delegatimi delavcev. Splošno se sodi, da bo ta odklonitev delavskih zahtev imela za posledico stavko. Podjetništva so oddala včeraj na pošti v Essenu na tisoče dopisnic, na katerih se naznana delavcem, da jih podjetja odpuščajo, ker so delavci prelomili pogodbo, vsled česar jim pridrža tudi za 6 tednov mezo. Vsled tega je prišlo do novih izgradiv in zlasti v Ruhrskej okoliši je stavarsko gibanje zopet zelo naraslo. Danes so se vršila povod velike zborovanja, na katerih so se delave izrekli za nadaljevanje stavke.

V sarskih rudokopih so sklenili delavci začeti jutri s stavko, ker so delodajalci odklonili delavske zahteve.

Belgia.

Bruselj, 17. marca.

Posestniki rudokopov so zavrnili zahteve delavcev po 15% zvišanju meze. Delavci vseh 4 belgijskih premogokopnih okrajev so sklicali velike shode, na katerih bodo sklepali ali se pridružijo angleškemu in nemškemu gibanju ali ne. Generalni svet belgijske delavskih strank je izvolil odsek, ki ima analogični nadaljevanje, da se ne uvaža belgijski premog na Angleško ali v Nemčijo.

Anglija.

London, 17. marca.

Kakor poročajo iz Middleborough se tamožnji pristaniški delavci branili izkrcati nemški premog, ki je bil namenjen za mesto plinarno. V prihodnjih dneh je pričakovati, da bodo železniške uprave odpustile 120.000 železničarjev. Poročila o lakotih v provincijah so pretresljiva. V Readingu bodo odpustili v kratkem 6000 delavcev. V Glasgowu je 3000 inženirjev brez kruha. Kakor izve »Evenings Standarda« grozi spomladni stavka delavcev in ladjedelnicah in kovinskih tovarnah, ki bo na obsegu daleč prekašal sedanjo stavko premogokopnih delavcev. Posvetovanja zaradi te stavke se vrše v vseh delavskih željezniških osebah cesarja v politično blato. Listi so spregledali ta maneuver in za to se ni čuditi, če bodo to najnovejšo

provokacijo presirali. — Jutri se vrši tudi skupna seja eksekutivnega komiteja in volilnega odbora hrvaško-srbske koalicije, ki bo oficijalno sklenila volilni kompromis s stranko prava ter bosta začeli nato obe stranki s skupnimi pogajanjami z drugimi opozicionalnimi strankami.

Italijansko - turška vojna.

Odgovor Italije.

Milan, 17. marca.

»Corriere della Serac« pričuje odgovor Italije na vprašanje velesil glede mirovnih pogajanj s Turčijo. Uvodoma pravi, da je Turčija odgovorna za izbruh vojne, ker se je vedno branila izpolnitvi upravičene italijanske zahteve, nasprotno pa priznava v odobrava italijanska vlada korake velesil za mir. Mir bi bilo mogoče dosegiti, če pripozna Turčija faktični položaj, ki ga je ustvarila Italija in če vlade pripoznajo italijansko pravno stališče. Poleg tega mora odpoklicati Turčija svoje vojsko v svoje častnike. Resume turških in italijanskih dolžnosti obsegajo sedem točk in sicer:

1. Italija pripozna versko avtoritet kalifa, v kolikor se ta ne zadeva jurističnih, upravnih in političnih vprašanj po vzoru avstro-ogrskih v zvezi s turško pogodbami glede Bosne in Hercegovine.

2. Italija jamči muslimanom prostost vere in šega.

3. Italija ne bo kaznovala onih domačinov, ki po razglaseni aneksiji niso ustavili sovražnosti.

4. Italija jamči turškim upnikom delo turškega dolga, ki je garantiran z libijskimi carinskimi dohodki.

5. Italija kupi od turške države ujene nepremičnine v Libiji.

6. Turčija se zaveže, da postavi zopet vse v ono stanje, kakor je bilo pred izbruhom vojne, glede posloških, šol in carin, nasprotno pa se zaveže Italija, da razveljavlja vse kažnile, če to store tudi druge države.

Italija je pripravljena pogajati se z velesilami glede uspešnih garancij za integracijo Turčije.

Končno dostavlja odgovor, da je Italija, dasi odločena nadaljevati vojno z vsemi sredstvi, vendar pripravljena raziskavati ona vprašanja, ki se zde velesilom potrebuje, da si ohrani Turčija svojo čast.

O tem odgovoru, ki ga je Italija izročila poslanikom velesil, se bodo vrsila sedaj pogajanja med velesilami, da določijo kake korake naj podvzemijo sedaj.

Turški vladni sta danes dva poslanika izročila odgovor italijanskega zunanjega ministra, na kar se je sestal ministrski svet, ki je

papeža Svečnica kot državno določen in še ne razveljavljen praznik.

Mizarska zadruga v Solkanu. Bivšega predsednika »Mizarske zadruge v Ljubljani«, Rudolfa Konjedica, so aretirali v četrtek v Tolminu in ga prepeljali v soboto dopoldne v preiskovalni zapor v Gorico. Ta aretacija je vzbudila v vseh krogih veliko zanimanja.

Iz državno - železniške službe. V državno - železniško službo pri tržaškem ravnateljstvu je vstopil kot volonter Ludvik Bauer, premeščeni pa so: asistent Josip Obad iz Kanfanara kot predstojnik v Ajdovščino. Umrl je strojni komisar Rudolf Schweitzer.

Akad. fer. društvo »Adrija« v Gorici priredi dne 21. marca javno predavanje točno ob 14.00, včeraj pri »Jelenu«. Predava gosp. prof. J. Župančič o »aviatiki«. Vstopina 10 vienarjev.

Odprava praznikov v Trstu. Ker pogajanja med vlado in rimsko kurijo se niso končana, ostanejo v Trstu začasno prazniki še v veljavi, kar velja zlasti za jutrišnji dan in za 25. marec. Ti dnevi so šole prosti, kakor je tudi šole prosti 21. marec, kateri dan spuste v morje drugi dreadnought.

Iz mestne službe v Pulju. Tehnični vodja mestne plinarne, elektrarne in mestnega vodovoda inženir Leban je prosil za vpokojitev. Za začasnega namestnika Lebanevega je imenovan od namestništva inženir Roman.

Solska stavka. Iz Dubrovnika počela, da so pričeli v soboto stavkati učenci ljudskih, meščanskih in srednjih šol v Dubrovniku. Tem so se pridružili tudi učenci učiteljske. Stavkujoča mladina je priredila zvezcer po mestu demonstrativni obhod, pri katerem so peli hrvaške narodne pesmi. Do izgredov ni prišlo, ker so bili demonstrantje popolnoma mirni. Pred mestnim magistratom se je obhod razšel med Živio - klici na župana, državnega poslanca Čingrija in narodno edinstvo.

Nergode. Na lesnem skališču tvrdke Mann in Rossi je padel naložen voz na delavca Ivana Kaplana. Ponesrečenec je umrl, še predno so dvignili voz. — Na Delti na Reki je povozil tovorni vlak 16letnega železniškega delavca Franca Burna. Več voz je šlo čez njega. Popolnoma razmesarjeno truplo so v koseh pobirali izpod vozov. — Ustrelil se je v Dolu v svoji pisarni obče znan gozdar Ivan Siegl. Samomor je izvršil v hipni blaznosti.

Kamniško klerekalno volilno spletkarstvo.

Kakor smo že poročali, se je vršila v soboto pri ljubljanskem deželnem sodišču obravnava proti Antonu Mayerju, davčnemu asistentu v Kamniku, zaradi omejitve volilne svobode.

Cela stvar se je vršila sledede:

Za občinske volitve v Kamniku, ki so se vrstile dne 27. oktobra, je razvila klerekalna stranka silno agitacijo in sicer tako hinavsko, zahrtno in nasično, da bi si povsem zasužili kamniški klerekalci od svojega štaba v Ljubljani in v Rimu posebno priznanje. Vplivali so na vse možne načine na volilice, trgali so jih z vsemi sredstvi iz naprednega tabora, in vse to početje je bla-goslovljali sproti njihov prvak in politični kolovodja, kamniški dekan Ivan Lavrenčič. Držala se je kamniška klerekalna armada v pridobivanju glasov povsem Alfonso Ligurovje morale, po kateri ti je vspriči blagoslovna božjega dovoljeni vsak rop in uboj. Eden glavnih agitatorjev in političnih hujškačev je bil tudi obtoženec davčni asistent Anton Majer.

Ta možakar, ki je zagrijen klerekalce se je tako vživel v politično življenje - zagovornik ga imenuje politikon zvon, da je pri tem pozabil vse meje zakona in dostojnosti. Bil je pred 3 leti izvoljen za predsednika kamniškega godbenega društva. Večina v odboru tega društva je bila klerekalna in napredna majšina se je bene volens mestu in splošnemu napredku udala, tako da je bil Majer soglasno izvoljen, in društvo, ki ga itak vzdržuje napredni živelj, rešeno. Kot tak je imel seveda Majer pri godbi precejšen vpliv, posebno pa je lahko vplival na plac-nega kapelnika. Kapelnik Novotny se je priljubil tozadnje izrazili sam proti Majerju rekoč mu: »Vašo željo sem smatral za ukaz.« To razmerje je porabil Majer kot agitacijsko sredstvo.

Poklical je kapelnika k sebi na dom, zapri je oboje vrat svoje sobe in mu govoril sledede: »Slišal sem, da vi agitirate za napredno stranko. Svetujem vam, držite se nepristranki. Kapelnik mu je odgovoril, da, če plača davke, ima tudi pravico do volitve in sploh do vseh v zakonu določenih pravic. Majer mu je pa odgovoril: »Jaz želim, da ne volite« — da ne bo Novotny volil s klerekalcijem Majer itak vedel — »ker če bi vi volili, odstopijo klerekalci, društvo moram razpustiti in

vi ste ob službo!« Pristavil je v nadaljnem pogovoru s kapelnikom tudi, da če ga vidi le na volišču, bo vedel, da je volil, če ga pa Novotny uboga, mu je služba zagotovljena, dokler bo ostal on vodja društva.

Novotny se je te grožnje seveda silno prestrašil in stal je na razpotju ali zatajiti svoje prepričanje in voliti s klerekalcijem, ali ne izvrševati svoje državljanske dolžnosti, ali pa izgubiti službo, kar se je pozneje tudi zgodilo. Sel je takoj od Majerja k dr. Karbi - navzoč je bil tudi dr. Kraut - in je tam povugal svojo afro z Majerjem. Dr. Karba pa je potolažl, če da Majer nima te pravice, če bi pa poskušal kaj protipostavljiva ukreniti, se bode pač poskubelo, da se njegove hudobne nakane preprečijo. Ta Majerjev skrajno nedostojni nastop je prišel na razgovor tudi v političnem in gospodarskem društvu »Zora« v Kamniku, katero društvo je napravilo ovadbo proti Majerju. Cudno dolgo so vrševal predpreiskave, razpisana je bila tudi že glavna razprava in sicer na dan 24. januarja, pa zoper v zadnjem trenutku odgodena, in končno se je vršila post tot discrimina rerum obravnava v soboto.

Otoženec.

krivdo taj. On pravi, da je kapelniku le svetoval, da naj se ne udeleži volitve, prizna pa, da sta bila takrat cel čas sama v sobi. Tega pa ni storil zaradi političnih nagibov, ker je baje prepričan, da bi volil kapelnik s klerekalcijem, in ker so bili takrat klerekalci že tako gotovi, da zmagajo v II. in III. razredu, da jim za ta dva razreda ni bilo več treba agitirati. Svetoval je kapelniku, da naj se ne udeleži volitve, le zaradi obstoja godbe. Naprednjaki bodo izostali je reklo, če bi kapelnik volil s klerekalcijem. — Pri tem pa seveda ni pomislil, da bi on in tem slučaju še bolj ogrozil obstoje društva, da se preriva v prvih vrstah klerekalnih priganjačev in blišči njegovemu imenu celo na kandidatni listi S. L. S.

Glavna priča

kapelnik Novotny izpove pod prisego, da Majerjev navedbe niso resnične, in to že zaradi tega ne, ker je Majer kot tako dobro informiran klerekalni agitator in kandidat gotovo vedel, da je kapelnik naprednjak, kajti nikdar ni on skrival tega mišljenja — dasi seveda kot tak ni izviral, vendar pa je bil član čitalnice in Sokola. Kar se pa tice one tako hvalisane sigurnosti glede klerekalne zmage, pa kaže najbolj jasno, kako je predlo ravnino v zadnjih dneh klerekalcem, to dejstvo, da je postal Kamnik čez noč, in sicer še v tisti usodni noči pred volitvijo, klerekalen. Če so bili klerekalci tako gotovi svoje zmage, zakaj so padli v tisti noči kot volkovi na volilice, pobirali glasovnice, in pritisikal s tako silo na volilice, da so možje, ki so prejšnji dan obljubili pod častno besedo, da ne prestopijo v črni tabor, drugi dan šli volit s klerekalcijem. To noč je gotovo dekan Lavrenčič prebedel in morda celo molil bogu za grehe svojih pristašev.

Priči

gospoda dr. Karba in dr. Krauta sta potrdila, da je prišel inkriminirani večer okoli 7 ure k njima kapelnik ves razburjen in jima le prestrašen povedal, da prihaja ravnino od Majerja. Pokazal jima je pismo v katerem ga je Majer povabil k sebi — pismo je priloženo aktu — in tožil, kako ga je Majer prijal zaradi volitve in mu zagrozil z razpustitvijo godbenega društva.

Dekan Lavrenčič.

Zagovornik obtoženca je imel priglašenih več prič. Od pričevanja teh pa je odstupil, in priglasil na novo le dve priči, ki jih je pritral s seboj in sicer kamniškega dekana I. Lavrenčiča in Majerjevo ženo Maro Majerjevo. Lavrenčič, ki se je zaprisegel še na zahtevo državnega pravdnika, ker ostali so bili prepričani, da govorit dekan itak vedno resnico, izpove, da je imel tako nekako misel, da bi zual biti kapelnik še celo pristaš S. L. S. Posledno pa podpre zagovor obtožencev z izjavo, da je tudi on imel natančen seznam volilnega gibanja v mestu, in da mu je ta seznam kazal gotovo zmago klerekalcem. To je baje vedel po izreku zagovornika čisto sigurno že tri tedne pred volitvijo. Dalje je povedal dekan, ne da bi ga predsednik senata kaj vprašal, marveč le kot povsem veden človek, da mu Majer že deli časa ugaja, če ker je možakar tako odkritosrčen. To vsljeno izpoved dekanovo je seveda porabil pozneje zagovornik in se navaja pozneje tudi v razlogih oprostilne sodbe Majerjeve.

Deus ex machina.

Največ pa je pripomogel obtožencu, da se je zinazal iz svoje zagate kako čuden in povsem zagoneten slučaj ki se je prijetil šele dan pred obravnavo, in katerega mu je poslala božja previdnost kot rešilnega angelja morda ravno na vročo molitve dekanove. Žena Majerjeva — tako pripoveduje zagovornik — ni vedela do petka pred obravnavo, da je njen mož v preiskavi. Mož z njo o politiki ni govoril, ni se našel dober človek, ki bi jo nato op-

zoril iz časopisov pa revica bržkone tudi ni brala. Se le na dan pred obravnavo je izvedela od g. Keteja, in to šele pod dano častno besedo, da tega nikomur ne pove, da je njen mož v preiskavi zaradi kapelnika in da mu preti kazen. In glej čudo spomnila se je na oni usodni večer, ko sta bila v sobi njen mož in kapelnik. In ko so ji povedali, kak je dejanski položaj, se je spomnila tudi, da je svignila med pogovorom enkrat v sobo — baje neko star iskat, in vjeja pri tem nekaj besed iz pogovora. Sodišče jo je zaslilo kot pričo.

Zena Mara.

Prisegla je in odgovarjala sledče: Na volitve se spomni, — kapelnika poznam — vem, da ga je poklical mož. Na predsednikovo vprašanje, kdo da je jo je povedal, pa razmišljuje in razmišljuje, in je pozabila na Keteja. Dalje izpove, da je res šla v sobo nekaj iskat in slišala sledče besede, katerih se zopet natanko spomni. Njen mož je reklo Majerju: »Dam vam dober svet, da ne volite, sicer pa napravite kar hočete!« In na to je še slišala kapelnikov odgovor, ki je reklo: »Ce grem volit volim vašo stranko!« To je slišala, in izginila iz sobe.

Novotny na tozadnje vprašanje predsednikovo odločno zanika, da bi prišel kdo med pogovorom v sobo. Stal je, kakor trdi tako, da bi bil moral videti vsakega, ki bi vstopil.

Državni pravnik

vzdržuje sicer obtožbo, prepušča pa sodišču, da odloči, ali je imel obtoženec namen odvritni kapelnika od volitve iz strankarskih obzirov ali zaradi obstanka godbe. Zagovornik govoriti o namenu, dovoli si presojati verjetnosti prič, vzdržuje že navedeni zagovor, in izraža končno bojanen, da bi ne bilo treba nositi pred volitvami ključavnice na ustih.

Po kratkem posvetovanju je sodni dvor obtoženca

oprostil

ker ne najde za ta zadevni pregrešek Majerjevemu nasvetu oziroma želji premljenega namena — dolus — ali kako prisilno sredstvo. Ta sodba se opira pred vsem na izpoved priče dekana Lavrenčiča, da je bila zmaga klerekalne stranke takrat že določena, in da je bilo brez vpliva kako kapelnik voli, in zoper na dekanovo izpoved glede uzorne odkritostnosti obtoženca in končno zoper na dekanovo izjavo, da je on sam na številnih shodih in zborovanjih svoje agitatorje svaril in podučeval kako se mora in sme agitirati. Tako je bil Majer oproščen.

Gotovo pa je, da se s tem še

nikakor ne ubije ljudska sodba in

prepričanje onih, ki vse razmere morda še boljše poznajo, kakor jih je bilo mogoče navesti pred sodiščem.

ker ne najde za ta zadevni pregrešek Majerjevemu nasvetu oziroma želji premljenega namena — dolus — ali kako prisilno sredstvo. Ta sodba se opira pred vsem na izpoved priče dekana Lavrenčiča, da je bila zmaga klerekalne stranke takrat že določena, in da je bilo brez vpliva kako kapelnik voli, in zoper na dekanovo izpoved glede uzorne odkritostnosti obtoženca in končno zoper na dekanovo izjavo, da je on sam na številnih shodih in zborovanjih svoje agitatorje svaril in podučeval kako se mora in sme agitirati. Tako je bil Majer oproščen.

Gotovo pa je, da se s tem še

nikakor ne ubije ljudska sodba in

prepričanje onih, ki vse razmere morda še boljše poznajo, kakor jih je bilo mogoče navesti pred sodiščem.

ker ne najde za ta zadevni pregrešek Majerjevemu nasvetu oziroma želji premljenega namena — dolus — ali kako prisilno sredstvo. Ta sodba se opira pred vsem na izpoved priče dekana Lavrenčiča, da je bila zmaga klerekalne stranke takrat že določena, in da je bilo brez vpliva kako kapelnik voli, in zoper na dekanovo izpoved glede uzorne odkritostnosti obtoženca in končno zoper na dekanovo izjavo, da je on sam na številnih shodih in zborovanjih svoje agitatorje svaril in podučeval kako se mora in sme agitirati. Tako je bil Majer oproščen.

Gotovo pa je, da se s tem še

nikakor ne ubije ljudska sodba in

prepričanje onih, ki vse razmere morda še boljše poznajo, kakor jih je bilo mogoče navesti pred sodiščem.

ker ne najde za ta zadevni pregrešek Majerjevemu nasvetu oziroma želji premljenega namena — dolus — ali kako prisilno sredstvo. Ta sodba se opira pred vsem na izpoved priče dekana Lavrenčiča, da je bila zmaga klerekalne stranke takrat že določena, in da je bilo brez vpliva kako kapelnik voli, in zoper na dekanovo izpoved glede uzorne odkritostnosti obtoženca in končno zoper na dekanovo izjavo, da je on sam na številnih shodih in zborovanjih svoje agitatorje svaril in podučeval kako se mora in sme agitirati. Tako je bil Majer oproščen.

Gotovo pa je, da se s tem še

nikakor ne ubije ljudska sodba in

prepričanje onih, ki vse razmere morda še boljše poznajo, kakor jih je bilo mogoče navesti pred sodiščem.

ker ne najde za ta zadevni pregrešek Majerjevemu nasvetu oziroma želji premljenega namena — dolus — ali kako prisilno sredstvo. Ta sodba se opira pred vsem na izpoved priče dekana Lavrenčiča, da je bila zmaga klerekalne stranke takrat že določena, in da je bilo brez vpliva kako kapelnik voli, in zoper na dekanovo izpoved glede uzorne odkritostnosti obtoženca in končno zoper na dekanovo izjavo, da je on sam na številnih shodih in zborovanjih svoje agitatorje svaril in podučeval kako se mora in sme agitirati. Tako je bil Majer oproščen.

Gotovo pa je, da se s tem še

nikakor ne ubije ljudska sodba in

prepričanje onih, ki vse razmere morda še boljše poznajo, kakor jih je bilo mogoče navesti pred sodiščem.

ker ne najde za ta zadevni pregrešek Majerjevemu nasvetu oziroma želji premljenega namena — dolus — ali kako prisilno sredstvo. Ta sodba se opira pred vsem na izpoved priče dekana Lavrenčiča, da je bila zmaga klerekalne stranke takrat že določena, in da je bilo brez vpliva kako kapelnik voli, in zoper na dekanovo izpoved glede uzorne odkritostnosti obtoženca in končno zoper na dekanovo izjavo, da je on sam na številnih shodih in zborovanjih svoje agitatorje svaril in podučeval kako se mora in sme agitirati. Tako je bil Majer oproščen.

Gotovo pa je, da se s tem še

nikakor ne ubije ljudska sodba in

prepričanje onih, ki vse razmere morda še boljše poznajo, kakor jih je bilo mogoče navesti pred sodiščem.

ker ne najde za ta zadevni pregrešek Majerjevemu nasvetu oziroma želji premljenega namena — dolus — ali kako prisilno sredstvo. Ta sodba se opira pred vsem na izpoved pri

Milo s francoskim žganjem brizy
odstranjuje grapavost
kože in ohranja nje
finost in gladkost.
Dobiva se povsed.

Serravalo^{vo}

železno Kina-vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.
Povzroča voljo do jedi, okrepa živce, poboljša kri in je rekonalescentom.

in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

in Izborni okus. Večkrat odlikovan.

Nad 7000 zdravniških spritoval. J. SERRAVALLO, L. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje. 4484

Meteorologično poročilo.

Vsihna nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 30-70 mm

metar	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura C	Vetrovi	Nebo
16.	2. pop.	730-5	12-5	sl. jizah.	oblačn.
"	9. zv.	731-0	6-8	sl. jizah.	dež
17.	7. zj.	733-7	1-2	sl. svzh.	snež
"	2. pop.	732-9	3-7	"	dež
"	9. zv.	731-4	2-6	"	"
"	8. zj.	728-6	2-1	sr. jizah.	"

Srednja predvčerajšna temperaturna 7-0°, norm. 3-7° in včerajšna 25°, norm. 3-8°, Padavina v 24 urah 129 mm in 6-8 mm

Mesarski pomočnik

18 let star, pošten in delaven, išče službe v svrbo nadaljnje izobrazbe, najraje v Ljubljani.

Natančneje v upravnitvu »Sl. Naroda«.

Trgovski pomočnik

mešane stroke, 20 let star, želi premeniti službo.

Gre tudi v kako pisarno.

Naslov pove upravnitvu »Sl. Naroda«.

Potrošno obrtno gospodarsko društvo

F. Z. Z. O. Z. v Buzetu

išče gostilničarja

za Narodni dom v Buzetu.

Nastop 15. aprila. 994

Dobra gostilna

se odda takoj v najem

kaki izurjeni natakarici ali kuvarici, tudi kakemu gostilničarju, ki nima veliko družine. — Gostilna je lepo in in dobro urejena z vrtom in kegljiščem. I. d. v večjem mestu na Gorenjskem.

Načančneje se izve pri upravnitvu

»Slovenskega Naroda« 996 ::

Proda se kegljišče

s prostorno verando

za šest. miz. — Vse je jako lepo izdelano iz hrastovega in mecesnovnega lesa, krito z angleškim škriljem ter popolnoma v dobrem stanu. — Več se izve pri lastniku.

Franc Jarci v Medvodah pri Ljubljani.

Dne 22. t. m. vrši se

prodaja hiše

št. 100 v Domžalah.

Ista stoji na zelo lepem prostoru, ter se lahko v njej izvršuje gostilniška in trgovska obrt. Turi so prostori za vinsko trgovino. K hiši spada lep vrt, kegljišče ter veliko gospodarsko poslopje. — Ne zamudite ugodne prilike, kupiti lepo posestvo. — Proda se vrši pri

c. kr. sodišču v Kamniku.

Svarillo.

Javim, da nisem plačnik za nobeno stvar, če jaz sam ne naročim.

Fran Bober.

Stara dobra znana 925

kleparska delavnica

se da z vsemi stroji in orodjem s 1. aprilom t. l. po ugodni ceni v načem.

Vpraša se v Zalcu št. 31.

Prodajam od 10 hi naprej vsakovrstno ceno in draga

novo vino

starino letnik 1908

" 1909

" silovko staro in novo,

družno žganje po 5 l. in več vse lastni pridelki. Za bolnike, starčke, žene v posteljah imajo tudi posebna vina v jih

dajem od 56 litrov naprej, onemu, ki pošije svoj sodček. — Ivan Malus, posetnik na

Blejskem. 339.

Vabilo k

občnemu zboru

Posojilnice v Zagorju ob Savi

registr. zadruge z neom. zavoko katr. se bode vršili

dne 27. marca 1912 ob 6. zvečer v posojilnični pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika. 1004

2. Odobritev računa za leto 1911 in razdelitev čistega dobička.

3. Volitev preglednikov.

4. Slučajnosti. Načelnstvo.

Vojna v Tripolisu.

Kdor hoče imeti patentirane

najnovejše acetylenske aparate, naj si naroč direktno

pri glavnem zastopniku v Celju, Zavodna 49. — Na

Kranjskem še ni do danes

nobeden klepar napravil

acetylenske aparate in jih

tudi ne sme izdelovati. Vse

druge stvari se dobijo pri

zastopniku. Vsak naročnik

acetylenskih aparativov si

lahko da postaviti jih od

vsakega kovača ali ključav-

ničarja. — Geniki zastonj.

1003

Kontoristinja

s praktico, veča obča dežela jezikov, slov. in nemške stenografske, strojepisja, samostojnega knjigovodstva, korespondence itd., sprejme službo takoj ali pozneje. Naslov pove upravnitvu »Sl. Naroda«.

Velikonočne razglednice

Pošilja na izbirno Ljubljana Židovska ulica.

Daje imo v zalogi tudi vse druge vrste razglednic, pisalne potrebščine i. t. d. Tiskovine do zelo nizkih cenah.

Dve intelligentni

986

gospici sestri

v starosti 24-26 let, s premoženjem 40-50.000 K, isčeta tem potom znanja z dnevnim gospodom uradnikom ali trgovcem. Priložiti je sliko, katera se vrne Stroga tajnost. Ponudbe do 22. t. m. pod »Sreča v maju« Ljubljana, poštno ležeče, gl. pošta.

Vabilo k

občnemu zboru

Zadružne elektrarne v Trbovljah

reg. zadr. z om. zav., ki se vrši

dne 26. marca t. l.

od 5. uri popoldne v občinskih posvetovalnicah v Trbovljah s sledetim

dnevnim redom:

1. Poročilo načelnika.

2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора.

3. Poročilo o delovanju gremija v letu 1911.

4. Računski zaključek za leto 1911.

5. Proračun za leto 1912.

6. Volitev 2 odbornikov in namestnika v razrediški odbor.

7. Prodaja vrednostnih papirjev.

8. Raznoterosti.

K polnočevalni udeležbi vabi

odbor.

1003

G. Vodusek.

St. 8402.

Spreten

korespondent

zmočen slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika, z lepo pisavo, dobi takoj stalno službo pri velikem podjetju na Dunaju.

Ponudbe sprejme tvrdka

Ivan Perdan v Ljubljani.

Dobro idoča trgovina

z meš. blagom se počeni odda.

Odda se tudi ok. eg 100

dobrih sodov za žganje,

rabiljenih in novih 15-700 l po 08 h

liter in

4 velike svetnike

(2 svetnika in 2 svetnici) pripravljeni za cerkev. ima naprodaj

Franc Cvek v Kamniku.

Jedilni krompir

belomesnat, v rumenih oblicah 10.000 K

K 700—. Jedilni krompir, rožnik 10.000 K

K 730—. Jedilni krompir, modri rožnik 10.000 kg K 620—. Debelo zelenato glavo 10.000 kg K 700—. oziroma po vseh kokratnih najnajljih dnevnih cenah iz naselja ogroženega nakladnišča, naloženo á la rinfu ali v vrečah, ki jih računamo po lastni ceni. Poleg tega do avljamo česen čebulo in seme skočnega najnajljši delikates med in papri za katere pridelke na Željo radi postrežen s specjalnimi ponudbami. Ker krompir zelo dobitljivo, da stavimo ponudbo franko do ločitvena postaja. Dobavljamo samo izbrani krompir. Pogoji: Pol denarja naprej, ostane po povzetju. Prva segedinška kmetijska zadružna landw. gen. Szegeda Ogrska.

Priznana špecialitet

Namočena surova

polenovka

na poseben način pripravljena

in v to porabno olje

692 se dobi vedno pri

Josipu Polaku,

trgovcu, Sv. Petra cesta št. 9, Ljubljana.

1010

Razglas.

Podpisani mestni magistrat načnanja, da se z današnjim dnevom

Išče se **načrtni pomočnik** 960
Sprejme se potnik

proti dobrji proviziji 917

Le rešni resfibranti načrtni pomočnik pod "Papirna strojna" na upravnosti Slovenskega Naroda.

likor godna prilika! Ugodna prilika!
Proda se lepa ob državni cesti ležeča 926

nonadstropna hiša

Malim vrom ter vodnjakom s pitno vodo. Nahaja se v nji 7 sob, 2 kuhinje, ter shramba za jedila. — Jako primerno za kakega obrtnika, kakor peka, kovača ali kakega drugega. Cena po dogovoru.

popold Kotar, Planina pri Rakeku, Notranjsko.

Kavarna vso noč odprta. Kavarna "Central" Dares in vsak dan

koncert
dunajskega damskega elltnega orkestra.
Stefan Miholič, kavarnar.

Oklic.
oda se v konkurenco mase Fr. Verstovnika v Cerknici, svadajoče
pecerijsko, drobno manufakturno blago, že-
znina, obuvala, steklenine, klobuki itd.

Ponudbe je staviti do 26. t. m. pri podpisanim upravitelju konkurenco. — Kdor si želi blago ogledati naj se zglaši pri podpisanim upravitelju

V Cerknici, dne 11. marca 1912. **Ivan Lavrič**,
upravitelj konkurenco mase.

treh hiš obstoječe posestvo

radi družinskih razmer iz proste roke prav poceni proda.

1. Hiša z gostilno, poštnim nabiralnikom in prodajo tobaka pri deželnem uradu, zidana enonadstropno, obstoječa iz 6 sob, kuhinje, plesalne sobe, dveh leti itd.

2. Hiša s trgovino mešanega blaga pri deželnem uradu, obstoječa iz 4 sob, kuhinje, itd.

3. Kmetija, obstoječa iz dveh hiš, hleva itd., polja in travniki pri hiši, ki je lep sadni vrt in veliko sadja. Pri vsaki hiši je zidan hlev in še več zemljišča.

Vsega sveta skupaj je nekaj čez 200 oralov, od katerega je več kot polovica gozdov, ki je zaraščen in je veliko less za sekat.

za mlin. Obriki so brez konkurence.

Pisma na upravnosti "Slovenskega Naroda" v Ljubljani pod "222".

1010

Gospod Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Na priporočilo g. Medicu naročil sem bil za poskušno i. zavoj Vašega "Sladiniča". Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim krajivim mlekom menjem + mesce staremu otroku tako uga al, začela ga je moja žena redno z Vašim "Sladnim Čajem" (znamka "Sladinič") hraniti in otrok se "a" je tako privadi, da bi sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zato zavoj Vaš vladno prosim, pošlite mi po četrti pošiljatvi takoj še 6 zavojev Vašega "Sladnega čaja", katerega budem vsekemu najtoplejšemu priporočal.

Odličnim spoštovanjem udani

Vinko Ogorelec mlj., lesni trgovec,

Skojšica, 10. II. 1912.

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga redilna sredstva 1-3 K, velja "Sladinič" ali dr. pl. Trnkoczy-ja "Sladni čaj" i. zavojček z 1 kg samo 50 v tudi pri trgovcu. Na tisoči ljudi ga zavživa z najboljšim uspehom. Glavne zaloge v Ljubljani lekarni Trnkoczy, zraven rotovza; na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: VIII, Josefstädterstrasse 25; III, Radetzkyplatz 4; V, Schönbrunnerstr. 1 9; v Gradcu Sackstraße 3. Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna tvrdka. — Preizkušeno lekarnarsko blago. — Drogične cene. — Mas. in ze živinorejce. — Tel. 190.

Spomladni kostumi
:: za dame in deklice ::

so v ogromni izberi v vseh najnovnejših barvah, kroju in vzbujočega chica po prisano nizkih cenah. :: Velika začrta načrtenih oblik za gospode in dečke ter konfekcije za dame in deklice.

"Angloško skladisčje oblik"
:: O. Fjernatovič ::
Ljubljana, Mestni trg št. 5

Ceno posteljno perje
priporoča 121
Anton Polednak, Gradec, Mariahilferstr. 111

Ustanovljeno 1827.

	po najnižjih cenah	Ustanovljeno 1827.
Stivo perje (1, kg) od K	—70	Modroci iz Afrika od K 12—
Boljše puljene	120	Modroci iz Afrika 3 del. 18—
Bole perje	2—	Zimnice 2—
Siv naravl. pak	200	Zimnice 3 delne 40—
Bole naravl. pak	2—	Rjave brez žive 2—
Bei pak	4—	Safinaste edje 6—70
Zima	—90	Hodroci iz morske trave 5—

Cenik posteljnega perja, posteljin, perila in zimo gratis in franko.

Sprejme tako! 90
2 krojača

V. Soršak v Spojnji Šiški.

Kavarna
vso noč
odprta
LEO'S
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

NEIGE DE FLEURS

nova, znanstveno izdelana

krema za roke in obraz.

Higienično najboljše toaletno sredstvo. Pušča po 60 h in 80 h se dobiva povsod. Lonček 1 K 60 h. — 35-1

Zaloge v Ljubljani: drogerija Emanara.

Modistinja: 90

Minka Horvat

Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 6

priporoča ceni, damam

vseh vrst slamenke

po najnižjih cenah. Krema vse popravila ter ih izvršuje točno in načeno.

Za oblike oblik se priporoča:

Minka Horvat.

Mehka drva

za kurjavo,

na kubičen meter, se radi pomakanja prostora

prodaja po zelo znjeni ceni.

Odjemalci velikih množin imajo popust

Parna žaga V. Scagnetti

Cesta na Rudolfovo železnicu 16

(za državnim kolodvorom)

Uradniško hranično društvo v Gradcu

F. Z. Z. O. Z.

Osebni kredit

In dolgoroka

posošila za ranžiranje

uradnikom, profesorjem, učiteljem, penzionistom i. dr. ob najugodnejših pogojih, event. tudi brez porokov proti enkratnemu plačilu v poročni sklad — Nikali predstavnik. Podrobnosti v prospektih

Hranilne vloge

se sprejmed ob vsakega in se obrestuje dnevno po 4%, ob 60 dnevni odpovedi pa pri zreški nad K 100 po 5%. Obresti se polletno pridajejo v kapital. Rentni davek se ne odbije. Stanje vlog kron 4,200.00. Jamstvo: zadružni deleži v iznosu K 5,400.000.

Pojačnila daje:

Josip Rosek, Ljubljana, Krakovski nasip 22, ob poslednjih sredinah in petih od pol 3. do pol 4. popoldne

Železnoto kina-vino

PICCOLIJA
v LJUBLJANI. Dunajska cesta, obsegava nemočino železa v nasprotju z drugimi železnotimi kina-vini, ki obsegajo samo toliko železa, kot je navadna namizna vina in nimajo torej nobene zdravilne vrednosti. To dokazuje več kemičnih analiz in tudi ona, ki se je izvrnila po odredbi c. kr. ministračnega notranjih zadev. Železnoto vino lekarnarja Piccolija ječi slabokrvne, nervozne, vsele bolzene osobe, slabe in bolezni lededajoči otroke. Štekljenice s. 1, 2 K, 3 steklenice K 660. Voznina in zavojnina prost.

Ceno posteljno perje
priporoča 121

Anton Polednak, Gradec, Mariahilferstr. 111

Ustanovljeno 1827.

po najnižjih cenah

Modroci iz Afrika od K 12—

Modroci iz Afrika 3 del. 18—

Zimnice 2—

Zimnice 3 delne 40—

Rjave brez žive 2—

Safinaste edje 6—70

Pregrijala posteljna 6—

Prevlake posteljne 1—

Prevlake za pernice 4—

Modroci iz morske trave 5—

Cenik posteljnega perja, posteljin, perila in zimo gratis in franko.

Pozori! Priporoča se na novo urejena **Pozor!**

trgovina čevljev

A. Schweitzer, Ljubljana, Prešernova ulica št. 48.

Popolnoma novo blago iz najboljših tovarom. Čevlji po meri. Popravila po izmernih cenah. Gumijevi podpetniki se prodajo in pritrjujejo. Izdelovanje in popravila lovskih in turistovskih čevljev. Pravi ameriški čevlji 582. Prisne ruske galče po zelo nizki ceni. Telovadni čevlji.

Važno! Za dle posebno nizke cene. Važno!

No 1 199/126.

Prostovoljna
sodna dražba nepremičnin!

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Kr. gori odd. I. se po prošnji lastnika Mihaila Bremera, posestnika na J. senicah Štev. 134 prodaja na javni dražbi zemljišče v. št. 482 k. o. Jesenice obstoječe iz parcel. št. 265 travnik. 267/2 maja v 267/3 hiša. — Izkrena cena za nje ugotovi se s 53 000 K.

Dražba se bo vrila dne 28. marca 1912 ob 10% iz dopoldne pri podpisem sodišču.

Ponudbe pod izkreno ceno se ne sprejmo.

Na posestro zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozra na prodajno ceno.

Zdražilite morajo položiti varčino v znesku 10% izklicne cene.

Skupilo spačati je tekom meseca dni prodajalca.

Dražene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisem sodišču v sobi

St. 1 in dne 28. marca 1912 pred začetkom dražbe.

C. kr. okr. sodnija v Kranjski gori, oddelek I.,

dne 10 marca 1912.

St. 150/pr.

1000

Razpis službe.

Na mestnem dekliskem Liceju v Ljubljani je pričetkom šolskega leta 1912/13 stalno popolnitvi nanovo zistemizirano

učno mesto prvega licejskega učitelja za francoščino

s slovenskim poučnim jezikom in slovenščino, s srednješolsko kvalifikacijo združeno z onimi službenimi prejemki in obveznostmi, ki so veljavne za učiteljstvo na državnih srednjih šolah.

Pogoji za oddajo te službe so označeni v §§ 3 in 6 licejskega statutu.

Pravilno opredeljene prošnje je vlagati do 31. maja t. l. pri predsedstvu mestnega magistrata.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 11. marca 1912.

Župan:

Nizke cene!

Novosti suhna za moške in modnega blaga za damske obleke!

Zahtevajte vzorce!

LENASI & GERMAN

Ljubljana,
Slovenija ulica 4.

Vseeno zavareno.

Za čez 15 let dobro vpeljana

trgovina

v Celju, se takoj da v najem
z vso opravo za specijsko blago in
perilo, velike kleti in drugi prostori,
blizu kolodvora in pošte, pripravno za
vsako večje podjetje. Natačnejše pri
lastniku Dolinarju v Celju. 937

Najfinjejše rokavice
pravi francoski parfumi
in vsi v to stroku spadajoči
predmeti v najfinjejši kakovosti.
667 Za obila naroda se priporoča

OTILJJA BRAČKO

Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Mažianovi hiši.

Velika transitna skladisča

pripravna tudi za delavnice, se takoj oddajo na Martinovi c. 10.

Vprašati je pri Fongratzevi upravi na Franca Jožeta cesti štev. 7.

Gričar & Mejač

Ljubljana, 944

Prešernova ulica štev. 9.

Velika zalogi izgolovljenih
oblek za gospode, dečke in
:: :: otroke. :: ::

Konfekcija za ::
:: dame in deklice.

Solidno blago po čudovito nizkih ::
:: cenah. Ceniki zastonji in franko.

Naročajte „Novi jubilejski cenik“ 1887—1912 s koledarjem!

Največja in najbogatejša tovarniška zaloge preclizjalkih

:: ur, ::
briljantov,
zlatnine,
srebrnine,
Lastnatovarna
v Švicariji.

Konkurenčne ure po K 3'50, 4, in 5.

Vrijedno vabim na ogled in obisk vsega, ker mi zaradi cene in kvalitete nič ne more konkurišati

FR. ČUDEN, LJUBLJANA, samo nasproti frančiškanskega samostana, urar, trgovec

Najboljši Šivalni stroji.

Pouk v vezenju brezplačno.

Koristni, lepi kroji za oblike gratis

:: pri nakupu Šivalnega stroja. ::

Edino zastopstvo za celo Kranjsko

,PUCH“ koles.

Fino kolo K 90, finočje K 110,
svetlijka K 5, prosti tek K 20.

Vse kolesarske potrebščine

:: po najnižjih cenah. ::

Hevi cenik in lepi plakati gratis po pošti.

Sprejme se

blagajničarka

za tukajšnjo kavarno.

Kje, dove upravnštvo »Slov. Naroda«

Zaradi preselitve
se proda skoraj nov, zelo f

električni pianino

dalje večja množina vrtnih

miz in stolov te
ruski biljard

Poizve se pri P. Košaku, gostišču, Lj.

Ijana, Martinova cesta št. 21.

?	T	?
T	U	P
?	P	?

Nainiže cene.

Modni salon

Marija Götzl

Židovska ulica št. 8.

Največja zalogi vsekrstnih alamnikov, športnih čepic in oblik zadnjih
novosti pravkar došla. — Žalni klobuk veden v zalogi.

Raznovrstni makit, svila in druge modistovske potrebščine v veliki

izberi. — Modelni klobuki so cenj. danam na ogled same v trgovini.

Za obilen poset se priporoča z velespoštojanjem

956 Marija Götzl.

Za modistinje vse modne potrebščine z zmernim popustom.

Hotel Tratnik
„Zlata kaplja“
Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 27
Priporoča lepe zračne
tujske sobe
po znižanih cenah.
Prizneno dobra kuhinja in izborna naravna vina.
Za večje pojedine, ženitovanja ali
društvena zborovanja sta sedaj veden
na razpolago dve lepi posobni sobi.
Postrežba dobra, cene primerne, za večje
pojedine po dogovoru.
Stalni gostje imajo znižane cene.
Priporočata se cenj. občinstvu in slavn.
z velespoštojanjem
301 L. A. Tratnik.

Proti prhljaju.

Proti izpadanju las.

St. Louis 1904:

Milan 1906:

Bruselj 1910:

Grand prix

Turin 1911:

M. hig. razst.

Draždane 1911:

Vel. darilo.

brezova voda za lase.

Učinek neprkosljiv.

Cena K 2'50

in K 5.—.

Brzojav!

S parnikom „George Washington“ so ravnokar došli najnovejši modeli svetovnoznanih

ameriških čevljev „Vera“.

Jo je danes največja izber ameriških čevljev, katera se je tu sploh kdaj videla.

Avstr.-ameriška zaloga čevljev v Ljubljani.